Elektronicznie podpisany przez:
Monika Alicja Różycka
dnia 27 lutego 2026 r.

UCHWAŁA NR SO IX.410.35.2026
IX SKŁADU ORZEKAJĄCEGO REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W KIELCACH
z dnia 27 lutego 2026 roku

w sprawie opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu Gminy Ćmielów.

Na podstawie art. 230 ust. 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483 ze zm.) w związku z art. 13 pkt 10 oraz art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) IX Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach:

Przewodnicząca: Monika Różycka
Członkowie: Agnieszka Zarębska
Iwona Kudła

opiniuje pozytywnie planowaną kwotę długu Gminy Ćmielów z uwagami zawartymi w treści uzasadnienia.

Uzasadnienie

Rada Miejska w Ćmielowie w dniu 28 stycznia 2026 r. podjęła uchwały:

- Nr XXXII/191/2026 w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy na lata 2026-2038,
- Nr XXXII/190/2026 w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Ćmielów na 2026 rok.

Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Ćmielów (dalej WPF) zawiera prognozę długu, która została sporządzona na lata 2026-2038. Obejmuje zatem okres, w jakim przewiduje się pełną spłatę zaciągniętych i planowanych do zaciągnięcia zobowiązań stanowiących tytuły dłużne w rozumieniu art. 72 ust. 1 ustawy o finansach publicznych. Wartości przyjęte w WPF i budżecie Gminy Ćmielów na 2026 r. są zgodne w zakresie dochodów, wydatków, wyniku oraz przychodów i rozchodów budżetu.

Jak wskazano w uchwalonej WPF na lata 2026-2038, dług Gminy na koniec 2025 r. wyniesie 9.900.000,00 zł. W 2026 r. planuje się zaciągnąć nowe zobowiązanie z tytułu kredytów długoterminowych w wysokości 3.650.000,00 zł oraz dokonać spłaty zobowiązań dłużnych w kwocie 1.600.000,00 zł. Zatem kwota długu planowana na koniec 2026 r. wyniesie 11.950.000,00 zł, co stanowi 22,72% planowanych dochodów Gminy. W kolejnych latach objętych prognozą nie planuje się zaciągania nowych zobowiązań o charakterze tytułów dłużnych, a zadłużenie Gminy będzie ulegało zmniejszeniu do całkowitej spłaty w 2038 r.

Z WPF uchwalonej na lata 2025-2037 wynika, że spłata długu zaciągniętego i planowanego do zaciągnięcia nastąpi w latach 2025-2037. Natomiast w WPF na lata 2026-2038 spłatę długu

Id: B2AE2036-0FAD-44E7-88F7-FFC499995A83

zaplanowano do roku 2038. W związku z powyższym ostateczny termin spłaty długu wydłużył się o 1 rok.

Jak wynika z uchwalonej WPF najwyższe rozchody z tytułu spłat rat kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych planowane są na lata 2028-2029 i wynoszą po 2.000.000,00 zł.

W 2026 r. zaplanowano spłatę długu w kwocie 1.600.000,00 zł środkami finansowymi pochodzącymi z kredytów długoterminowych. Od 2027 r. spłata długu następować będzie ze środków pochodzących z prognozowanych nadwyżek budżetowych.

Z analizy danych zawartych w opiniowanej uchwale wynika, że relacja, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych została naruszona w latach 2026-2028, natomiast w latach 2029-2038 relacja ta została zachowana.

Wobec powyższego Skład Orzekający dokonał analizy zaplanowanych w WPF wartości i zauważa, co następuje:

- w 2026 roku zaplanowano spłatę rat kapitałowych zobowiązań dłużnych w wysokości 1.600.000,00 zł oraz wydatki na obsługę długu w kwocie 500.000,00 zł,
- w 2027 roku zaplanowano spłatę rat kapitałowych zobowiązań dłużnych w wysokości 1.600.000,00 zł oraz wydatki na obsługę długu w kwocie 500.000,00 zł,
- w 2028 roku zaplanowano spłatę rat kapitałowych zobowiązań dłużnych w wysokości 2.000.000,00 zł oraz wydatki na obsługę długu w kwocie 500.000,00 zł.

Wobec tak zaplanowanych wartości relacja łącznej kwoty przypadających w tych latach spłat i wykupów wraz z wydatkami na obsługę długu określonych w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych do planowanych dochodów bieżących przekracza dopuszczalny limit spłaty zobowiązań określony po prawej stronie nierówności we wzorze, o którym mowa w ww. art. 243 ustawy o finansach publicznych (kol. 8.3), ponieważ wynosi:

- w 2026 roku 5,75% na dopuszczalny 3,85% (obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy),
- w 2027 roku 5,22% na dopuszczalny 2,57% (obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy),
- w 2028 roku 6,22% na dopuszczalny 5,04% (obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy).

Na podstawie art. 296c. ust. 1 ustawy o finansach publicznych w latach 2024–2029 relacja, o której mowa w art. 243 ust. 1, może nie być zachowana, jeżeli prognozowana łączna kwota długu jednostki samorządu terytorialnego na koniec danego roku nie przekroczy 100% planowanych dochodów ogółem tej jednostki w tym roku budżetowym, pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4–8 nieprzeznaczone na sfinansowanie deficytu budżetowego. Jednak zgodnie z ust. 3 ww. artykułu 296c niezachowanie w latach 2024–2029 relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1, nie może

zagrażać realizacji zadań publicznych przez jednostkę samorządu terytorialnego w roku budżetowym i latach następnych. Regionalna izba obrachunkowa, wydając opinie, o których mowa w art. 91 ust. 2, art. 230 ust. 3 i 4 oraz art. 246, ocenia również wpływ niezachowania tej relacji na realizację zadań publicznych.

W związku z powyższym Skład Orzekający stwierdza, co następuje:

W latach 2026-2028, czyli w okresie, dla którego relacja wynikająca z art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych nie została zachowana, prognozowana łączna kwota długu na koniec danego roku w stosunku do planowanych w tych latach dochodów ogółem pomniejszonych o planowane kwoty dotacji i środków o podobnym charakterze oraz powiększonych o przychody z tytułów określonych w art. 217 ust. 2 pkt 4-8 ustawy o finansach publicznych nieprzeznaczone na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego wynosi odpowiednio w tych latach: 32,46%, 25,75% i 20,77%.

Zatem w zakresie planowanych wartości spełniona została dyspozycja wynikająca z ww. art. 296c ust. 1 ustawy o finansach publicznych.

Ponadto Skład Orzekający zauważa, że dla roku 2029 wskaźnik spłaty zobowiązań (poz. 8.1) (lewa strona wzoru) wynosi 6,13%, podczas gdy dopuszczalny limit obliczony w oparciu o plan 3 kwartału roku poprzedzającego pierwszy rok prognozy (poz. 8.3) (prawa strona wzoru) wynosi 6,45%. Zatem różnica między tymi wskaźnikami traktowana jako margines bezpieczeństwa wynosi jedynie 0,32 p.p. W oparciu o powyższe dane Skład Orzekający stwierdza, że przy tak znikomych różnicach nawet niewielkie odchylenia od przyjętych wartości przedstawionych w wieloletniej prognozie finansowej, mogą spowodować naruszenie relacji, o której mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych również w 2029 roku.

W kontekście spełnienia relacji wynikającej z art. 243 ustawy o finansach publicznych istotne są też możliwości zrealizowania planowanych nadwyżek operacyjnych. W 2026 r. zaplanowano nadwyżkę operacyjną w kwocie 255.884,56 zł, w 2027 roku w kwocie 7.100.000,00 zł, w 2028 roku w kwocie 7.000.000,00 zł, w kolejnych latach objętych prognozą poziom nadwyżki kształtuje się od 6.500.000,00 zł w 2029 r. do 2.320.000,00 zł w 2038 r.

Realistyczność prognoz w tym zakresie winna uwzględniać fakt wystąpienia wykonanych w latach 2023-2024 deficytów operacyjnych w kwotach odpowiednio: 2.207.053,23 zł i 423.474,17 zł oraz wykonanej nadwyżki operacyjnej w 2025 r. w wysokości 329.416,22 zł (sprawozdanie Rb-NDS za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2025).

Niezrealizowanie prognozowanych wartości na założonym poziomie może spowodować obniżenie dopuszczalnego wskaźnika zdolności spłaty zadłużenia, o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych. Oznacza to, że rzeczywiste możliwości w zakresie spłaty zobowiązań dłużnych mogą być inne, a więc także niższe niż obecnie prognozowane.

W ocenie Składu Orzekającego wypracowanie nadwyżek operacyjnych w zaplanowanych wysokościach będzie wymagało konsekwentnych działań celem realizacji planowanych dochodów bieżących oraz szczególnej dyscypliny w ponoszeniu wydatków bieżących dla zachowania ustalonego ich poziomu. Mając na uwadze, iż przyjęcie takiego założenia przekłada się na możliwość spłaty zobowiązań dłużnych w kolejnych latach, Skład Orzekający podkreśla, iż wzrost nadwyżek operacyjnych musi wynikać z konkretnych, długofalowych działań, aby ich wykonanie było możliwe do osiągnięcia.

Wydając przedmiotową opinię Skład Orzekający ocenił prawidłowość planowanej kwoty długu na podstawie kryterium zgodności z prawem, równocześnie zaznacza, że organy jednostki samorządu terytorialnego ponoszą odpowiedzialność za sytuację finansową jednostki.

Wobec tak zaplanowanych w WPF wartości oraz w związku ze spełnieniem wszystkich wymogów prawnych w zakresie sporządzenia i przedłożenia wieloletniej prognozy finansowej, jak również w wyniku oceny wpływu niezachowania relacji, o której mowa w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych na realizację zadań publicznych, o czym stanowi art 296c ust. 3 ustawy o finansach publicznych, Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Pouczenie

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych od niniejszej uchwały przysługuje prawo wniesienia odwołania do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Kielcach w terminie 14 dni od daty jej doręczenia.

Przewodnicząca Składu Orzekającego
Monika Różycka